

Visie op de Helmondse boa

Toekomstbestendig handhaven in de openbare ruimte

2022

Gemeente Helmond

Inhoudopgave

Voorwoord burgemeester	5
Inleiding	6
1. De veranderende rol van de boa in het veiligheidsdomein	7
1.1 Professionalisering van het boaschap	7
1.2 Taakverbreding	7
1.3 De rol van de BOA in het veiligheidsdomein	7
1.4 Agressie tegen de boa neemt toe	8
1.5 Veranderende bestuurlijke dimensie	8
2. Voor welke opgaven staan we?	9
2.1 Discussie over taken en capaciteit	9
2.2 Veiligheid van de boa: de gemeente als werkgever aan zet	9
2.3 Samenwerking met ketenpartners	9
3. Waar staan we over 5 jaar	10
3.1 Ontwikkeling van de Helmondse boa	10
3.2 Geweld tegen boa's in Helmond	11
3.3 Capaciteit	11
3.4 Stip op de horizon: Waar staan we over 5 jaar?	12
4. Stappenplan: de toekomst van de Helmondse boa	13
Conclusie	16

Voorwoord burgemeester

Een veilig en leefbaar Helmond voor iedereen. Daar maak ik me als burgemeester sterk voor. De buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) hebben hierin een grote rol. Ze hebben zich ontwikkeld tot professionals met een onmisbare taak in toezicht en handhaving in onze stad.

We willen een gemeente zijn die dichtbij onze inwoners staat. De boa's die dagelijks contact hebben met onze inwoners zijn hier een prachtig voorbeeld van. Ze werken in de haarvaten van onze wijken en luisteren naar wat nodig is. Door er te zijn en door te luisteren, willen we het vertrouwen van inwoners in de lokale overheid verhogen. En vertrouwen krijg je niet alleen door te luisteren, maar ook door betrouwbaar te zijn. Inwoners moeten weten waar ze aan toe zijn. Ook daarom hebben we een meerjarig visiedocument opgesteld: waar staan we over vijf jaar?

Eén van de ambities is het versterken van het wijkgericht werken. Met onze boa's in het hart van de wijk. Dagelijks zijn ze bezig met 'hun' wijk en zien ze ook waar extra aandacht nodig is. Welke overlast en ergernissen kunnen worden aangepakt? Dit doen de boa's niet alleen, maar samen met partners en inwoners. De samenwerking met de politie is daarbij van groot belang en daar gaan we de komende jaren verdere stappen in zetten.

Voor mij staat voorop dat de boa's goed en veilig hun taak kunnen uitoefenen. Immers, iedereen heeft recht op een veilige werkomgeving. Dat zou normaal moeten zijn, maar dat is het niet altijd. Helaas komen zij regelmatig met geweld in aanraking. We hebben de afgelopen jaren al stappen gezet om de veiligheid van onze boa's te vergroten. Zo is er een bodycam aan de uitrusting toegevoegd en zijn de boa's getraind op onder andere het veilig uitvoeren van de geweldsbevoegdheid. Vanwege de aanhoudende incidenten, waarbij de veiligheid van de boa's in het geding is, wil ik de handboeien toevoegen aan de huidige uitrusting.

Deze visie toont de verdere ontwikkeling van de Helmondse boa. Als een professional die midden in de wijk staat, die iedere dag werkt aan een veilig en leefbaar Helmond. Samen met alle partners en het meest belangrijk: samen met onze inwoners!

Elly Blanksma
Burgemeester

Inleiding

Inhoud

De buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) is niet meer weg te denken uit het straatbeeld. Landelijk worden er meer dan 24.000 boa's ingezet. Deze zijn in verschillende domeinen actief. Deze visie spitst zich toe op de gemeentelijke boa's in Helmond (domein openbare ruimte). In gemeente Helmond hebben de boa's openbare ruimte een cruciale rol in de aanpak van leefbaarheid en veiligheid. De boa's handhaven op veelvoorkomende overlastfeiten, zoals overlastgevend gedrag door hangjongeren, straatafval en parkeerovertredingen. Ze weten wat er in de wijken speelt en zijn vaak het eerste aanspreekpunt voor inwoners. Ze zijn letterlijk en figuurlijk de ogen en oren in de wijk.

Het werkveld van de boa wordt sterk beïnvloed door maatschappelijke ontwikkelingen en is daarom, zeker de afgelopen jaren, aan verandering onderhevig. Dit visiedocument beschrijft hoe we inspelen op de ontwikkelingen die van invloed zijn op het werk van de boa. We vertalen de landelijke lijn naar de Helmondse situatie. Met als ambitie dat de boa's zijn toegerust op een professionele uitoefening van hun taken: nu en richting de toekomst. Deze visie geeft houvast en sluit af met een stappenplan om aan deze ambitie inhoud te geven.

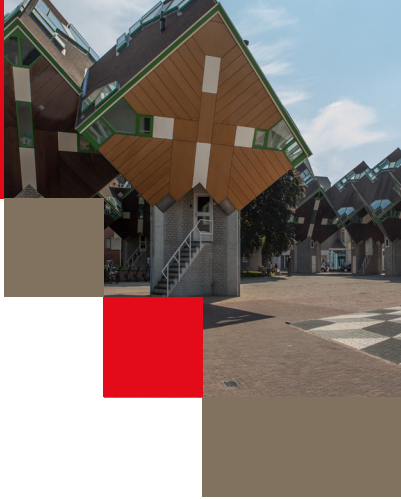
Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bespreekt de landelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het werk van de boa. De boa krijgt steeds meer taken en verantwoordelijkheden binnen het veiligheidsdomein. We bespreken de taakverbreding van de boa's en de toenemende geweldsincidenten tegen geüniformeerde medewerkers met een handhavingstaak.

Hoofdstuk 2 gaat dieper in op de opgaven die op ons afkomen, gelet op de landelijke ontwikkelingen en maatschappelijke context. Dit spitst zich toe op drie fronten: (1) taken en bijbehorende capaciteit, (2) arbeidsomstandigheden en (3) samenwerking met ketenpartners.

Hoofdstuk 3 schetst de Helmondse situatie: welke taken pakken we in Helmond op en wat merken we van de landelijke ontwikkelingen? Het hoofdstuk eindigt met een doorkijk naar de toekomst: waar willen we in Helmond staan over 5 jaar.

Hoofdstuk 4 bevat een concreet stappenplan om de geschetste professionalisering voort te zetten. Met dit plan worden er concrete stappen gezet om de Helmondse boa toekomstbestendig te maken en te houden.

1. De veranderende rol van de boa in het veiligheidsdomein

1.1 Professionalisering van het boaschap

In 1989 werden de eerste voorlopers van de huidige boa aangesteld. Deze functie kwam vaak nog voort uit de Melkertbaan of Id-baan, ofwel een baan voor iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt. Sindsdien heeft de boa een sterke ontwikkeling doorgemaakt. Er kwam een specifieke opleiding tot boa of toezichthouder, het takenpakket werd verder verruimd en in 2010 deed de permanente her- en bijscholing zijn intrede en werden de boa's onderverdeeld in zes domeinen. Waar de 'vroegere' boa domein 1 zich vaak beperkte tot parkeerovertredingen, is de huidige boa een professional met een breed takenpakket op leefbaarheid en veiligheid.

1.2 Taakverbreding

De taken van de boa's zijn de afgelopen jaren toegenomen. Ze hebben bijvoorbeeld een grotere rol in de aanpak van jeugdoverlast, waarbij een aantal boa's ook de specialisatie jeugdboa hebben behaald. Ook pakken ze voortaan de regierol op het opkopersregister om heling van gestolen goederen tegen te gaan en hebben ze een signalerende rol op ondermijning.

We zien dat ze ook steeds vaker met complexe leefbaarheidsproblematiek in contact komen. U kunt hierbij denken aan personen met onbegrepen gedrag en escalerende burenruzies. De boa heeft een eigenstandige rol in het veiligheidsdomein, waarbij de taken in toenemende mate raken aan het werk van de politie. De voornaamste overlap zit in het gebiedsgebonden werk. Agenten en boa's groeien hier in toenemende mate naar elkaar toe, met het accent van de boa op leefbaarheid en van de politie op opsporing (J. van Lakerveld & J. de Zoete & J. Matthys & M. Akerboom, Ik zal handhaven, Den Haag: WODC 2019).

Deze verbreding vraagt wat van de boa's, boawerkgevers en politie om te zorgen voor een veilige uitvoering van die grotere, stevigere rol. Het nieuwe inzetcriterium geformuleerd door JenV benadrukt daarbij dat boa's alleen mogen worden ingezet als er geen sprake is van een te verwachten gevaarstelling.

1.3 De rol van de BOA in het veiligheidsdomein

Boa's zijn de ogen en oren in de samenleving. Als frontliniemedewerkers van de overheid dragen ze bij aan een goede informatiepositie en zijn ze het eerste aanspreekpunt voor inwoners. Deze informatiepositie zorgt ervoor dat we als gemeente adequaat in kunnen spelen op vraagstukken rondom veiligheid en leefbaarheid. De boa's zijn er voor de inwoners, maar werken ook actief met inwoners samen. Denk aan gezamenlijke acties met buurtpreventiegroepen. Naast hun rol als opsporingsambtenaar werken ze ook als toezichthouder op bijvoorbeeld de Alcoholwet. Dit maakt dat de boa zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk op kan treden.

1.4 Agressie tegen de boa neemt toe

Naast de taakontwikkeling is er nog een andere verschuiving merkbaar. Zo neemt het aantal agressiemeldingen toe, wat de veilige publieke taak van de boa in het geding brengt. De boa stond tijdens de coronacrisis in de frontlinie en vormde het boegbeeld van de handhaving op de coronamaatregelen. Uit een enquête door de vakbond BOA ACP blijkt:

- Dat boa's in toenemende mate met geweld werden geconfronteerd.
- Dat 57% van de respondenten zich niet veilig voelde tijdens het uitvoeren van hun werkzaamheden (Enquête BOA en corona, acp.nl 17 april 2020.).

Uit een grootschalige enquête van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) in samenwerking met DSP komt naar voren dat boa's in hun werk veel te maken krijgen met diverse vormen van grensoverschrijdend gedrag.

Slachtoffer van:	
Verbale agressie	96%
Bedreiging of intimidatie	72%
Fysieke agressie	63%

Er liggen verschillende zaken ten grondslag aan de toename van agressie tegen medewerkers met een publieke taak. De samenleving lijkt te verharderen, met de avondklokrellen als voorbeeld. Daarnaast is er een toename aan berichtgeving over mensen met psychische problematiek in de openbare ruimte (Ook bij de politie zien ze een stijgende lijn in het aantal incidenten rond mensen met verward gedrag. In 2021 kregen ze maken met 130.177 voorvallen, 11 procent meer dan het jaar ervoor.). De boa's zijn, net als de politie, geüniformeerd in de openbare ruimte aanwezig en worden met regelmaat door de politie meldkamer naar overlastsituaties gestuurd. Dit onderstreept de behoefte aan goede training en passende geweldsmiddelen voor de boa.

Bewapenings- en uitrustingsdiscussie

Een veilige werkomgeving voor de boa is onlosmakelijk verbonden met de discussie over geweldsmiddelen en uitrusting (Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving, Memo eerste beschouwing ten behoeve van de visie over de boa functie en het boa bestel, Den Haag: JenV 2021.). Ten aanzien van de toekenning van geweldsmiddelen blijkt dat op peildatum februari 2020 65% van de boa's domein 1 handboeien mag toepassen (M. Abraham & P. van Soomeren, Buitengewoon veilig, Den Haag: WODC 2020.). De huidige discussie heeft zich verlegd van de handboeien naar de wapenstok. De pilot met de korte wapenstok voor gemeentelijke handhavers in 10 gemeenten is geëvalueerd door het WODC. Alle gemeenten kunnen, indien zij dat willen, op basis van de aangepaste beleidsregels boa een aanvraag voor toekenning van de korte wapenstok indienen.

1.5 Veranderende bestuurlijke dimensie

Maatschappelijke ontwikkelingen vragen in toenemende mate om aandacht voor het bewaken van de openbare orde. Recente voorbeelden zijn de avondklokrellen en de boerenprotesten. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor de burgemeester als verantwoordelijke voor de openbare orde en veiligheid. De burgemeester voert steeds strakker regie op het toezicht in de openbare ruimte. Hiervoor wordt soms ook een beroep op de boa gedaan.

2. Voor welke opgaven staan we?

2.1 Discussie over taken en capaciteit

De taken van de boa breiden uit. Hier is landelijk veel beleidsmatige aandacht voor. Dit uit zich onder andere in de aanpassing van de Regeling Beleidsregels boa. Een belangrijke aanpassing is de wijziging van het leefbaarheids- naar het inzetscriterium. Formeel vallen overtredingen die overlast veroorzaken en leiden tot kleine ergernissen binnen het werktein van de boa. De politie neemt het voortouw wanneer de openbare orde en veiligheid in het geding is. Recente onderzoeken tonen aan dat boa's steeds meer naar voren worden geschoven op openbare orde taken. Het inzetcriterium benadrukt dat boa's alleen worden ingezet bij overtredingen die de leefbaarheid, overlast, verloedering en/of veiligheid aantasten.

Dit toenemende takenpakket brengt niet alleen uitdagingen met zich mee op het gebied van opleiding en professionalisering, maar ook op het gebied van capaciteit. Om in de haarvaten van de wijk te blijven zijn er voldoende boa's nodig om alle bestaande en nieuwe taken op te pakken.

Minister D. Yeşilgöz-Zegerius van Justitie en Veiligheid zegt toe de komende jaren te investeren in de extra capaciteit voor toezicht en handhaving (Voortgangsbrieven boa's d.d. 23 juni 2022, Kamerstuk 29268, nr. 1099.).

2.2 Veiligheid van de boa: de gemeente als werkgever aan zet

Er zijn nog veel verbeteringen mogelijk op het gebied van goed werkgeverschap, met name bij kleinere gemeenten. JenV geeft aan van gemeenten te verwachten dat zij een visie hebben op de inzet van hun boa's. Daarnaast mag de boa van de gemeente verwachten dat deze nazorg biedt bij incidenten en eisen dat hij of zij goed geëquipeerd de straat op gaat. Dit kan ook de inzet van geweldsmiddelen betekenen, indien nodig voor de taakuitvoering.

2.3 Samenwerking met ketenpartners

De boa staat midden in het veiligheidsdomein en vormt vaak de schakel tussen de operationele uitvoering op straat en het gemeentelijk veiligheidsbeleid. Door hun prominentere rol neemt de samenwerking met ketenpartners verder toe. De boa's staan onder andere in nauw contact met wijkteams, jongerenwerk en het sociaal domein.

Politie en Boa: niet naast elkaar, maar met elkaar

Een focuspunt in de gesprekken over de doorontwikkeling van de boa is de rol van en samenwerking met de politie. Regie is vormgegeven in een door de driehoek vastgesteld handavingsbeleid en handavingsarrangement (Zowel vanuit de politietop als vanuit het ministerie wordt er de nadruk gelegd op handavingsarrangementen. In zo'n arrangement staan afspraken over taakverdeling, verantwoordelijkheden en praktische zaken als gezamenlijke briefings en toegang tot elkaars ruimtes.). Het resultaat van deze ontwikkeling is een samenwerking waarbinnen beide organisaties binnen hun eigen bevoegdheden en taakstelling opereren en elkaars werk aanvullen.

3. Waar staan we over 5 jaar

Binnen toezicht en handhaving van onze gemeente zijn de afgelopen jaren al flinke stappen gezet. Ze zijn goed opgeleid en vormen een sleutelrol in de Helmondse wijken. De paragraaf sluit af met een doorkijk naar 2027: waar staan we over 5 jaar?

3.1 Ontwikkeling van de Helmondse boa

In Helmond is de voorloper van de boa, de Stadswacht, zo'n vijftientig jaar geleden geïntroduceerd. De landelijke ontwikkeling tot veiligheidsprofessional is ook in Helmond merkbaar. Waar de Stadswacht corrigeerde op basis van een sociale- en aanwezigheidsfunctie, handhaaft tegenwoordig de boa op basis van wettelijke bevoegdheden en sancties. In het verleden werden deze taken uitgevoerd vanuit de Stichting Stadswacht Helmond. In 2019 is deze stichting opgeheven en zijn de medewerkers in dienst gekomen bij de gemeente Helmond bij de afdeling Veiligheid en Naleving. Zij zijn het Team Toezicht en Handhaving geworden.

Professionalisering

De landelijke professionalisering en taakuitbreiding is ook in Helmond merkbaar. In 2019 is er een nieuwe professionaliseringsslag ingezet binnen Team Toezicht en Handhaving. De gemeente heeft de afgelopen jaren ingezet op 4 pijlers:

- Uitvoering van een uitgebreid cultuur- en professionaliseringsplan
- Versterken kwaliteit door gerichte werving en selectie (aannee van opgeleide boa's met minimaal HTV-niveau 3 opleiding)
- Beleidsmatige doorontwikkeling (De afgelopen jaren is er onder andere aandacht besteed aan het borgen van processen, het door ontwikkelen van het handhavingsuitvoeringsprogramma en het beleidsmatig verder verankeren van Toezicht en Handhaving binnen de gemeente.)
- Uitbreiding opleidingsplan als onderdeel van de professionalisering

Voorbeelden van professionalisering zijn onder andere de intrede van de bodycam, de toevoeging van het steekvest aan de uitrusting en de training op basis van de regeling toetsing geweldsbeheersing (RTGB). Dit betreft een uitgebreide training in geweldsbeheersing, aanhoudings- en zelfverdedigingsvaardigheden.

De huidige boa is primair gekoppeld aan een wijk. Op deze manier wordt er aan het zogenaamde wijkgericht werken concreet invulling gegeven. De diensten worden zoveel mogelijk wijkgericht ingezet, dit dient echter nog verder versterkt te worden. Hiermee creëren we duurzame binding tussen de wijkboa en de inwoners. De wijkboa is het vaste en laagdrempelige aanspreekpunt en vormt de ogen en de oren in de wijk. We geven hiermee invulling aan het ambitieakkoord: een meedenkende overheid die zich openstelt en transparant communiceert.

3.2 Geweld tegen boa's in Helmond

Ook de landelijke toename van geweldsincidenten zien we in Helmond terug. De boa's worden bijna dagelijks geconfronteerd met beledigingen en verbale agressie. In een kleiner aantal incidenten pleegt de inwoner ook fysiek geweld tegen de boa.

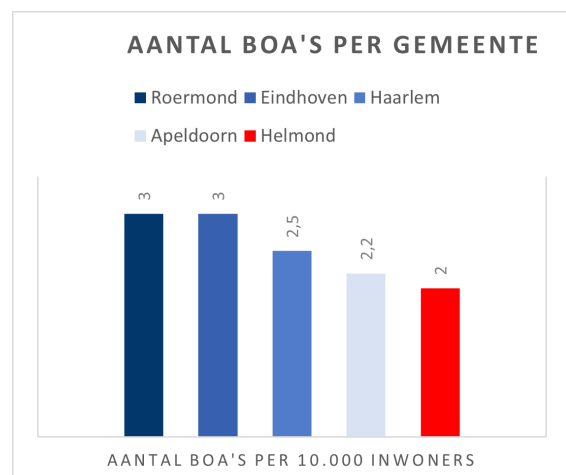
In juni 2021 vernielde een 35-jarige man de auto van Toezicht en Handhaving. De aanwezige boa's hielden de man aan, maar deze begon agressief gedrag te vertonen tijdens het wachten op de politie. De boa's hebben hem met meerdere personen in bedwang moeten houden tot de politie ter plaatse kwam. Dit is door de professionele inzet van de boa's goed verlopen, maar in deze casus waren handboeien een waardevolle toevoeging geweest. De verdachte kan met de handboeien op gecontroleerde wijze in bedwang worden gehouden.

Er zijn in Helmond afspraken tussen de politie en de boa organisatie op het gebied van back-up van boa's door de politie. In Helmond zijn in 2021 18 meldingen gedaan door de boa's van verbaal of fysiek geweld door inwoners (Sommige meldingen betreffen hetzelfde incident. De boa's doen dan per persoon een melding, zodat met de betrokkenen individueel contact opgenomen kan worden.). Recent is het aantal incidenten sterk toegenomen. Er hebben in de afgelopen twee maanden tientallen incidenten plaatsgevonden: variërend van belediging, tot doodsbedreigingen en een verdachte die zwaaide met een mes.

De meldingsbereidheid bij de boa's ligt vrij laag. Het daadwerkelijke aantal incidenten ligt hoger. Dit komt door twee factoren. Ten eerste omdat de boa's bijna dagelijks (verbale) incidenten meemaken. Dit leidt tot devaluering van het gedrag van de inwoner: verbale agressie is voor de boa vaak 'normaal' geworden. Ten tweede vanwege het uitgebreide meldingsproces. Daarom wordt het meldingsproces voor de boa onder de loep genomen, zodat zij zo eenvoudig mogelijk agressie kunnen melden.

3.3 Capaciteit

Helmond is volop in ontwikkeling en heeft de ambitie om als stad een schaa sprong te maken. Deze schaa sprong heeft ook impact op toezicht en handhaving. De ambitie van Helmond om in de haarvaten van de wijk te werken en daarmee dicht bij de inwoner te staan vraagt veel op het gebied van capaciteit. Een schaa sprong betekent meer inwoners die aandacht vragen en verdienen. Dit betekent niet alleen een uitdaging met het op niveau brengen van de capaciteit van toezicht en handhaving, maar ook richting de toekomst.

De Galan Groep heeft in november 2020 in opdracht van het College van B&W een quick scan uitgevoerd naar de veiligheidsaanpak van de gemeente Helmond (Galan Groep. Quick scan Veiligheidsaanpak Gemeente Helmond. Baarn: 2020). Hieruit bleek dat we in Helmond te maken hebben met een boven gemiddelde en hardnekkige veiligheidsproblematiek en beperkte menskracht in de vorm van boa's. Recente navraag bij een aantal andere middelgrote gemeentes bevestigt dit beeld verder. Deze gemeentes zijn bevraagd over het aantal boa's in dienst en dat is afgezet tegen het aantal inwoners.

3.4 Stip op de horizon: Waar staan we over 5 jaar?

Het boa werkveld verandert en Helmond verandert mee. Dat gebeurt op landelijk niveau en ook lokaal. We behouden in Helmond onze lokale autonomie, maar zorgen voor voldoende landelijke uniformiteit en een stevige beroepsidentiteit. De boa's zijn, naast bijvoorbeeld de politie, een gelijkwaardige partner in het veiligheidsveld. De boa handhaaft op overlastgevend gedragingen in de openbare ruimte en is zichtbaar en benaderbaar voor onze inwoners. Ze hebben hiermee een belangrijke taak op eenvoudige maar soms ook meer complexe leefbaarheidsproblemen.

Doordat er voldoende capaciteit beschikbaar is, is het mogelijk om de boa's wijkgericht in te zetten. De Helmondse boa's zijn verbonden aan een wijk en zijn het bekende gezicht voor de inwoners. Doordat ze zo dicht bij de inwoner staan bouwen ze een vertrouwensrelatie op met de bewoners in de wijk. Ze bieden hiermee een laagdrempelige wijze voor inwoners om signalen te delen. De boa vormt de ogen en oren van de stad en heeft hiermee een belangrijke signalerende functie op veiligheidsproblematiek en ondermijning.

Per wijk is er sprake van een integrale aanpak voor de leefbaarheidsproblematiek die afzonderlijke sectoren overstijgt. Integraliteit is meer dan alleen 'de manier van werken'. De focus ligt op het effect in de wijk en de drijfveren die onder de aanpak liggen. Partners in de wijk dragen deze aanpak en we werken samen met buurtbewoners. In het kader van de aanpak van High Impact Crimes (HIC) vervullen de boa's ook een belangrijke rol. Ze zorgen voor awareness bij inwoners, onder andere door de inzet van de Buurttent op hotspots.

We hebben een wendbaar toezicht- en handhavingsapparaat dat voldoende adaptief is om landelijke en lokale ontwikkelingen bij te houden. De boa's zijn uitgerust met de veiligheids- en geweldsmiddelen passend bij hun taken en verantwoordelijkheden.

4. Stappenplan: de toekomst van de Helmondse boa

Er is veel lokale kleuring van het gemeentelijk boa-apparaat mogelijk. Hoewel de landelijke lijn zich vertaalt in meer bevoegdheden, meer taken en verdere professionalisering, blijft Helmond de mogelijkheid behouden om voor eigen invulling te kiezen passend bij de lokale problematiek.

We zien de landelijke ontwikkelingen terug in de Helmondse situatie. Voorbeelden hier van zijn legio. De boa's krijgen meldingen van de meldkamer om bij te springen bij 112 meldingen, denk hierbij aan wegafzettingen bij ongelukken. Ze zijn aanwezig tijdens de horeca en evenementen. Het gevaarcriterium rekt hierbij steeds verder op. Dat daar ook grenzen aan zitten is medio februari gebleken toen, naar aanleiding van een geweldsincident in de horeca, de boa taken tijdens het uitgaan zijn herijkt.

De ontwikkeling van het werkpakket van boa's door de jaren heen leidt tot een veranderend takenpakket met bijbehorende bevoegdheden. Dit heeft geleid tot voorliggende aangepaste ambitie als stip op de horizon over 5 jaar. Om hier naartoe te werken is het belangrijk dat er stappen gezet worden om dit te realiseren. Deze stappen hebben betrekking op de manier van werken, samenwerking, capaciteit en uitrusting.

1. We zetten verder in op wijkgericht en informatie gestuurd werken

We bouwen het wijkgericht werken binnen Toezicht en Handhaving verder uit. De wijkboa heeft een eigen rol in de wijk en vormt een vast aanspreekpunt. Problemen in de wijk worden in gezamenlijkheid met in- en externe partners, en de buurtbewoners zelf, opgepakt. De boa's worden in 2023 verder opgeleid in het wijkgericht werken en werken aan hun positionering en informatiepositie in de wijk.

Met de informatie vanuit inwoners, partners en uit onze eigen systemen wordt de wijkboa zo zinvol mogelijk ingezet. We werken zoveel mogelijk preventief in plaats van reactief, waarbij we signalen uit de wijk niet los behandelen, maar waar mogelijk het onderliggende probleem oplossen.

Realisatietermijn: 2023/2024

2. We stellen een handhavingsarrangement op met de politie

De samenwerking en samenloop met het taakgebied van de politie is enorm belangrijk. Met het handhavingsarrangement, waarin we werkafspraken maken over bijvoorbeeld inzet en informatiedeling, borgen we de lokale samenwerking en geven we uitvoering aan landelijke beleidsprioriteiten.

Realisatietermijn: 2023

3. We brengen de capaciteit van Toezicht en Handhaving op niveau

We hebben in Helmond te maken met een bovengemiddelde en hardnekkige veiligheidsproblematiek en beperkte menskracht in de vorm van boa's (Galan Groep. Quick scan Veiligheidsaanpak Gemeente Helmond. Baarn: 2020.). Twee onderzoeksrapporten bevestigen dit:

1. Een QuickScan voor gemeente Helmond door Galan Groep
2. Een benchmark voor gemeente Haarlem met Helmond als referentiegemeente. De meest recente berekening uit de benchmark voor Haarlem laat zien dat Helmond minder fte aan boa's per 10.000 inwoners beschikbaar dan het gemiddelde (2,0 t.o.v. 2,5).

De komende jaren wordt het team Toezicht en Handhaving op de sterkte gebracht die passend is bij een gemeente als Helmond. Het Galan rapport verwijst naar minstens 30 fte. Met de aankomende schaa sprong streven we naar 35 fte. Voor 2023 is er 4 fte. toegekend in de begrotingsbehandelingen.

Realisatietermijn: 2025

4. We rusten de Helmondse boa uit met handboeien

De-escaleren is in Helmond het uitgangspunt. De motivatie om voor de handboeien te kiezen komt voort uit de de-escalerende werking van dit middel. Ze helpen de boa om de situatie tot rust te brengen en op een voor de verdachte, boa en omgeving veilige manier te wachten op de assistentie van de politie. De meeste boa's in Nederland hebben de handboeien als standaarduitrusting (In 2020 droegen 65 procent van de boa's handboeien.).

Samen met JenV, politie en OM verkent de VNG om de **transportboeien aan de basisuitrusting van boa's** domein I toe te voegen (15. M. Groot-Nibbelink & N. Krüger, Gezamenlijke actieagenda gemeentelijke handhaving 2022-2024: gemeentelijke handhaving als professie! Den Haag: Vereniging van Nederlandse Gemeenten 2022.) (16. RTGB 3 (bevoegdheid tot gebruik van geweld, fouilleren en dragen van handboeien) is hiermee een vereiste. De Helmondse boa's zijn RTGB 3 bevoegd.). De handboeien vormen een waardevolle toevoeging aan de uitrusting van de boa. Helmond deelt de visie van JenV, politie, OM en VNG en beoogt op korte termijn de aanvraag voor de handboeien in te dienen. De gemeente Helmond is, gezien de huidige lokale situatie, nog niet voornemens om de wapenstok aan te schaffen. De reden is dat we voor een de-escalerend middel kiezen en nog niet voor een geweldsmiddel. Dit is in de huidige situatie niet nodig. We behouden de ruimte om de uitrusting van de boa in de toekomst nog uit te breiden.

Realisatietermijn: 2023

Financiële paragraaf

De kosten voor het invoeren van de handboeien zijn beperkt. De belangrijkste investering is al gedekt in het opleidingsbudget. De boa's zijn al op het juiste opleidingsniveau (RTGB niveau 3) voor het dragen van handboeien. De kosten voor de aanschaf van de handboeien is €4.500. Deze worden gedekt door bestaand budget. Hier zijn geen aanvullende middelen voor nodig.

De opleidingskosten voor het wijkgericht werken zijn ook al gedekt in het reguliere opleidingsbudget. Het handhavingsarrangement brengt geen financiële overwegingen of kosten met zich mee. De capaciteitsuitbreiding wordt meegenomen in de begrotingsbehandelingen.

Conclusie

De boa in Helmond heeft zich ontwikkeld tot een veiligheidsprofessional met een breed takenpakket. Ze staan midden in de wijk en vormen het vaste gezicht en aanspreekpunt voor inwoners. Deze veranderende taak vraagt wat van de boa's en van gemeente Helmond als werkgever om te zorgen voor een veilige uitvoering van deze grotere rol. Met deze meerjarige visie willen wij hier recht aan doen.

Met het bijbehorend stappenplan spreken we de ambitie uit om toe te werken naar een professionelere handhavingsorganisatie met een duidelijke taak en goede operationele samenwerking met in- en externe partners. Een wendbaar apparaat dat goed in staat is om ontwikkelingen in criminaliteits- en leefbaarheidsvraagstukken bij te houden. De boa's zijn daarbij goed uitgerust voor hun taak in de openbare ruimte.